

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СУМСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
НАКАЗ

27.08 2024 р.

м. Суми

№ 346/09

**Щодо дій учасників освітнього
процесу у разі сигналу
«Повітряна тривога»**

На виконання вимог ст.13 Закону України «Про охорону праці», ст.21, ст.40 Кодексу цивільного захисту України, Положення про організацію роботи з охорони праці та безпеки життєдіяльності учасників освітнього процесу в установах і закладах освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 26.12.2017 № 1669, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 23.01.2018 за № 100/31552, з метою забезпечення цивільного захисту працівників, студентів Сумського НАУ та відвідувачів

НАКАЗУЮ:

1. Керівникам структурних підрозділів університету, директорам відокремлених структурних підрозділів СНАУ (фахові коледжі):

1.1 Забезпечити оповіщення та інформування співробітників та учасників навчально-виховного процесу підпорядкованих структурних підрозділів, студентів та відвідувачів університету про загрозу і виникнення надзвичайних ситуацій чи небезпечних подій по сигналу «Повітряна тривога» через загрозу повітряного удару ворога.

1.2 Виконати заходи передбачені Інструкцією про порядок евакуації працівників університету, відокремлених структурних підрозділів (фахові коледжі), студентів та відвідувачів до захисних споруд (сховища, підвалу та ін.) відповідно до плану евакуації.

2. Фахівцю цивільного захисту університету здійснити контроль перебування в укритті всіх учасників освітнього процесу до моменту, коли органи місцевого самоврядування сповістять про відбій (завершення) повітряної тривоги.

3. Керівникам структурних підрозділів університету, директорам відокремлених структурних підрозділів СНАУ ознайомити підпорядкованих осіб та здобувачів освіти з додатками № 1, № 2 до наказу (під підпис) до 03.09.2024 року, про що повідомити фахівця з питань цивільного захисту університету Ігоря Головача.

4. Фахівцю з питань цивільного захисту університету Ігорю Головачу:

4.1 Надати узагальнену інформацію щодо ознайомлення всіх учасників освітнього процесу з інструкціями.

4.2 Провести тренування по отриманню сигналу повітряної тривоги «Дії керівного складу та протипожежних ланок Сумського НАУ та відокремлених

структурних підрозділів, (фахові коледжі), при загрозі виникнення пожежі у приміщенні навчального корпусу».

6. Директору студмістечка Ігорю КОМПАНІЦЮ, директорам відокремлених структурних підрозділів СНАУ до 03.09.2024:

6.1. розробити графіки щодо призначення відповідальних осіб за цілодобовий доступ до всіх сховищ з обов'язковим розподілом часу, а саме: з 8⁰⁰–16³⁰ та 16³⁰–8⁰⁰ та провести позаплановий інструктаж відповідно до вищезазначеного порядку.

6.2. розробити графіки щодо взаємодії сторожів та відповідальних осіб за відкриття сховищ у неробочий час, а саме: з 16³⁰–8⁰⁰ годин.

7. Начальнику відділу кадрового та правового забезпечення Світлані Спаських даний наказ довести до відома вищезазначених осіб.

8. Контроль за виконанням даного наказу покласти на проректорів відповідно до розподілу їх посадових обов'язків.

Ректор

Ігор КОВАЛЕНКО

ЗАТВЕРДЖЕНО:
наказ ректора
Сумського НАУ
№346/од від 27.08.2024 р.

ІНСТРУКЦІЯ
учасників освітнього процесу під час оповіщення сигналу
«Повітряна тривога»

Інструкція щодо дій учасників освітнього процесу у разі загрози або виникнення надзвичайних ситуацій у СНАУ та відокремлених структурних підрозділів (фахові коледжі) розроблена відповідно до статті 21 Кодексу цивільного захисту України, Положення про організацію роботи з охорони праці та безпеки життєдіяльності учасників освітнього процесу в установах і закладах освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 26.12.2017 № 1669, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 23.01.2018 за № 100/31552.

1. Загальні положення

1.1 Дія Інструкції поширюється на всіх учасників освітнього процесу Сумського національного аграрного університету та відокремлених структурних підрозділів (фахові коледжі).

1.2 Інструкція розроблена згідно з нормами Кодексу цивільного захисту України, інших нормативно-правових актів у сфері цивільного захисту та техногенної безпеки (ЦЗ та ТБ).

1.3 Усі працівники СНАУ, відокремлені структурні підрозділи (фахові коледжі) незалежно від зайнятих посад, повинні знати і суворо виконувати вимоги законодавства України із ЦЗ та ТБ, інструкцій з охорони праці та цієї інструкції.

1.4 За невиконання вимог «Інструкції» працівники можуть бути притягнуті до адміністративної відповідальності.

1.5 Надзвичайні ситуації воєнного характеру пов'язані з наслідками застосування зброї масового ураження або звичайних засобів ураження, під час яких виникають ураження населення, зруйнування будівель, складів і сховищ, транспортних та інженерних комунікацій:

- повітряна тривога (під час воєнного стану);
- обстріли навчальних корпусів (під час воєнного стану).

2. Порядок дій здобувачів освіти, працівників Університету, та відокремлених структурних підрозділів (фахові коледжі) які під час оголошення повітряної тривоги перебувають на робочих місцях, в навчальних аудиторіях:

- почувши сигнал «ПОВІТРЯНА ТРИВОГА» (або отримавши його у вигляді повідомлення на телефон), негайно припинити роботу та навчання;
- перебуваючи в навчальному корпусі, вдома, (гуртожитку), виробничих лабораторіях - вимкнути оргтехніку, газові прилади, освітлення, електрообладнання - закрити вікна;
- завідуючим кафедр, викладачам, які проводять заняття, керівникам структурних підрозділів переконатись, що всі учасники освітнього процесу, які працюють у даному приміщенні (або в сусідніх), знають про сигнал тривоги;
- без зайвого поспіху, паніки та істерики прибрати службові документи у місця їх постійного зберігання;
- швидко одягнутися (перевірити наявність в кишені одягу записок на яких зазначено – прізвище, ім’я, по батькові, адреса, вік, номер домашнього телефону);
- взяти із собою особисті речі, завчасно підготовлений запас продуктів, води, документи, ліхтарик, особистий телефон, закрити двері на ключ та покинути місце знаходження, рухатись маршрутами, вказаними на схемі евакуації до захисної споруди;
- викладачам попередити присутніх про недопущення учасників освітнього процесу та відвідувачів до верхніх поверхів закладу, скерувати всіх до укриття та перевірити всіх по списку і, супроводжуючи студентів, організовано виrushiti до захисної споруди (найпростіше укриття).
- при виході із приміщень дотримуватись правила правої руки й пропускати вперед тих, хто потребує допомоги – це допоможе уникнути тисняви.

Категорично забороняється після сигналу «ПОВІТРЯНА ТРИВОГА» залишатися в навчальному корпусі, адже внаслідок вибуху вони будуть руйнуватися від впливу ударної хвилі.

У разі раптового обстрілу та відсутності поблизу сховищ, лягти на землю головою в бік, протилежний до вибухів, і прикрити голову руками або речами.

2.1 порядок дій здобувачів освіти, працівників Університету, відокремлених структурних підрозділів (фахові коледжі) які під час оголошення повітряної тривоги працюють дистанційно (перебувають вдома)

- почувши сигнал "ПОВІТРЯНА ТРИВОГА " негайно припинити роботу;
- вимкнути електрообладнання, перекрити газ та воду;
- взяти необхідні особисті речі (документи, що посвідчують особу, ліки, які приймаються регулярно, телефон тощо) і спуститись до укриття використовуючи найкоротший маршрут;
- якщо укриття в радіусі 500 метрів від будинку відсутнє, а працівник знаходиться на верхніх поверхах будівлі, - спуститись на нижні поверхи без використання ліфту (це небезпечно), знайти безпечну зону користуючись правилами «двох стін», «нижнього поверху» та «розташування біля капітальної стіни».

2.2 порядок дій працівників Університету, відокремлених структурних підрозділів (фахові коледжі), які під час оголошення повітряної тривоги перебувають на робочих місцях, пов'язаних із охороною об'єктів (навчальних корпусів, гуртожитків тощо):

- почувши сигнал "ПОВІТРЯНА ТРИВОГА " (або отримавши його у вигляді повідомлення на телефон), негайно повідомити присутніх про оголошення повітряної тривоги, про припинення роботи та навчання, у зв'язку з цим необхідно всім покинути приміщення і прямувати в укриття;
- попередити про недопущення учасників освітнього процесу та відвідувачів до верхніх поверхів закладу, якщо на даному об'єкті не передбачено укриття (навчальний корпус №4) скерувати всіх по напрямку руху згідно плану евакуації, обов'язково перевіривши чи всі учасники освітнього процесу та відвідувачі залишили приміщення;
- закрити приміщення, взяти необхідні особисті речі (документи, що посвідчують особу, ліки, які приймаються регулярно, телефон тощо) негайно прямувати до укриття використовуючи найкоротший маршрут;
- перебуваючи в укритті, або в безпечній зоні, зберігати спокій, надавати допомогу тим, хто її потребує.

2.3 порядок дій працівників Університету, відокремлених структурних підрозділів (фахові коледжі) які під час оголошення

повітряної тривоги перебувають на робочих місцях, пов'язаних із прийомом відвідувачів (комбінат громадського харчування, приймальна комісія університету, навчально-практичний відділ ІТФ, бібліотека, тощо):

- почувши сигнал "ПОВІТРЯНА ТРИВОГА" негайно припинити роботу;
- повідомити присутніх про оголошення повітряної тривоги, про припинення роботи у зв'язку з цим та необхідності всім покинути приміщення і прямувати в укриття (поінформувати відвідувачів про наявність та місце розташування найпростішого укриття Університету або найближчого укриття,
- закрити приміщення, взяти необхідні особисті речі (документи, що посвідчують особу, ліки, які приймаються регулярно, телефон тощо) та негайно прямувати до укриття використовуючи найкоротший маршрут.

2.4 порядок дій працівників Університету, відокремлених структурних підрозділів (фахові коледжі) які під час оголошення повітряної тривоги перебувають у місцях проведення ремонтних або відновлювальних робіт, окремих лабораторіях, на дослідних ділянках, відрядженні, на всіх підпорядкованих територіях за межами постійних місць дислокаций:

- почувши сигнал "ПОВІТРЯНА ТРИВОГА" негайно припинити роботу;
- повідомити присутніх про оголошення повітряної тривоги та необхідності всім прямувати в укриття, якщо воно є у радіусі 500 м. від місця проведення робіт (про наявність захисних споруд навколо місця проведення робіт необхідно дізнатись заздалегідь.
- в разі відсутності укриттів у радіусі 500 метрів від місця проведення робіт, для захисту використовувати природні укриття — ями, канави, зони за невисокими бетонними (цегляними) конструкціями тощо;

3. Прибувші в захисну споруду:

3.1 У середині захисної споруди відповіальні особи повинні забезпечити, щоб студенти швидко та обережно, без паніки, зайняли свої місця і виконували вказівки коменданта споруди або чергового вахтера.

3.2 Необхідно уважно слідкувати за розпорядженнями та сигналами оповіщення.

3.3 Під час перебування в укритті викладачі та відповіальні особи повинні провести заходи, щоб заспокоїти дітей та всіх, хто знаходиться в ньому.

3.4 В захисній споруді необхідно дотримуватись дисципліни та порядку, не порушувати правил пожежної безпеки (не палити), голосно не розмовляти, не бігати, не залишати захисну споруду до отримання команди «ВІДБІЙ ПОВІТРЯНОЇ ТРИВОГИ»

4. При отриманні сигналу «ВІДБІЙ ПОВІТРЯНОЇ ТРИВОГИ»:

4.1 Усім залишити місця перебування в сховищі і приступити до виконання своїх обов'язків.

4.2 Бути готовими до можливого повторного нападу противника.

ЗАПАМ'ЯТАЙТЕ! У будь-якій ситуації треба зберігати спокій, не піддаватися паниці, вірити в свої сили і знання. Безвихідних ситуацій не буває – треба тільки вміти знайти вихід.

Підготував:

Фахівець з питань цивільного захисту

Ігор ГОЛОВАЧ

ЗАТВЕРДЖЕНО:
наказ ректора
Сумського НАУ
№346/од від 27.08.2024 р.

ІНСТРУКЦІЯ

з цивільного захисту для відповідального персоналу (чергового вахтера) при отриманні інформації по сигналу «Повітряна тривога»

1.1 Інструкція розроблена відповідно до ст. 21 Кодексу цивільного захисту України.

1.2 Усі працівники, незалежно від зайнятих посад, повинні знати та суворо дотримуватись вимог цієї інструкції. За невиконання вимог Інструкції вони можуть бути притягнуті до адміністративної відповідальності.

2. Черговому вахтеру університету, почувши звуки сирен або сигнал **«ПОВІТРЯНА ТРИВОГА»** через засоби масової інформації (радіо, телебачення тощо), **необхідно:**

- а) перебуваючи в навчальному корпусі чи гуртожитку:
  - негайно продублювати сигнал звуковим дзвінком, подаючи три-чотири довгі переривчасті сигнали;
  - закрити вікна, вимкнути всі електричні та нагрівальні прилади, вимкнути світло, окрім чергового освітлення;
  - без зайвого поспіху, паніки та істерики прибрати службові документи у місця їх постійного зберігання, взяти ключі від закріпленого за ним сховища;
  - швидко одягнутися, перевірити наявність в кишенні одягу записок на яких зазначено прізвище, ім'я, по батькові, адреса, вік, номер домашнього телефону;
  - взяти із собою свої особисті речі, завчасно підготовлений запас продуктів, води, документи, ліхтарик, закрити двері службового приміщення на ключ та покинути місце знаходження, рухатись маршрутами, вказаними на схемі евакуації до захисної споруди.

Забороняється після сигналу «ПОВІТРЯНА ТРИВОГА» залишатися на своєму робочому місці.

- б) прибувши до захисної споруди:
  - відкрити основний вихід та ввімкнути світло у всьому сховищі;
  - під час проведення евакуації співробітників та студентів запобігати проявам паніки та порушенням вимог техніки безпеки;

- слідкувати, щоб люди швидко розмістилися у спеціально відведеніх місцях, строго дотримувались встановленого режиму і порядку;

- оголосити прибулим про суворе додержання дисципліни і тиші, збереження майна, та виконання ваших вказівок або вимог коменданта споруди;

- уважно слідкувати за додержанням внутрішнього порядку, поведінці в захисній споруді, дотримуватись правил пожежної безпеки (не палити);

- при необхідності надати першу домедичну допомогу постраждалим;

- при прояві порушень правил або невиконання команд вахтера – визивати чергових сторожів.

3. Черговий вахтер не має право залишати захисну споруду до отримання команди «ВІДБІЙ ПОВІТРЯНОЇ ТРИВОГИ».

4. При отриманні сигналу «ВІДБІЙ ПОВІТРЯНОЇ ТРИВОГИ»:

- контролює щоб усі виходили без зайвої метушні і спішки;

- у випадку відмови відвідувачів полішати укриття або неможливості вийти – визивати чергових сторожів.

ЗАПАМ'ЯТАЙТЕ! У будь-якій ситуації треба зберігати спокій, не піддаватися паниці, вірити в свої сили і знання. Безвихідних ситуацій не буває – треба тільки вміти знайти вихід.

Підготував:

Фахівець з питань цивільного захисту

Ігор ГОЛОВАЧ